

Letna plača 2 gold.
Društveniki dobivajo list
brezplačno.

Delaj, nabiraj, pomnožuj.

Učitelji
in nepremožni kmetovalci
plačajo le po 1 gld.

SLOVENSKA ČEBELA.

Družbeni list za prijatelje čebelarstva

po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

Obseg: Nekaj o čebelnih zaprtkih. — Salicilna kislina. — Za kratek čas in poduk. — Male skušnje. — Razno.

Nekaj o čebelnih zaprtkih.

(Po prof. Rudolfu Leuckart-u).

Govorili smo letos od čebelnih zaprtkov (glej štev. 7. str. 52 l. 1875) in spregovorili o dvojnem mnenju: So li čebelni zaprtki ali jih ni? Videli smo, da nekateri reč zatrdujejo, drugi jo zanikujejo; kaj več v navedenem članku ni bilo določena. Čujmo, kaj profesor Rud. Leuckart dalje od tega govori:

Od časa tega prvega opazovanja je še nekaj enakih primerljejev znanih, tako da Berlepš, ki je še l. 1860 tajil, da bi bili pravi čebelni zaprtki mogoče, je mogel spoznati, da se med čebelnimi jajčici pravi zaprtki vendar le res nahajajo. Berlepš je to prikazen bolehnosti matice pripisoval.

Enako sodi tudi prof. pl. Siebold. Pri prvem preiskovanju neke zaprtko-ležnice ni mogel nič boleznega in nenavadnega najti, pač pa je opiral svojo na poznejše lastne in zlasti Klaus-ove preiskave. G. Klaus je pri preiskavi zaprtkoležnice našel, da je bila matica oplodena in sicer navadne postave, vendar pa je bil jajčnjak nekoliko popačen in prevedne jajčne cevi nekako ozke in pretesne. Tudi rumenjake jajčic je najdel kolikor toliko nagrbančene sploh — popačene.

Enako je opazoval pl. Siebold. Najdel je sicer v jajčnjaku matice popolno godna jajčica, vendar pa je bilo poznati nekaj pogubni začetik smrti. Kličnega mešička ni bilo nikjer prav znati, rumenjaki ni bil navadno čvrst, ampak poln svitlih, malih mehurčkov in mozolast.

Pl. Siebold je iz opazovanja sklepal, da jalovina matičnih jajčic izvira iz nepopolne rasti jajčnega rumenjaka, da je pa tega kriva boleznata nezmožnost matice.

Če ravno moramo spoznati, da navedeni razlogi niso ravno prepričavni, sem bil vendar tudi jaz (Leuckart) dolgo časa tega mnenja. Al trije zaporedni primerljeji so me prepričali, da je bila ta misel napačna.

Prvi primerljej je bil v čebelnjaku g. Dörr-a v Mettenheimu. Dobil sem l. 1868 naslednje naznanilo: „Že dva meseca opazujem neko letošnjo matico, vedno

pa najdem le jajčica in nikoli zalege. Taka jajčica sem vidil pred sedmimi tedni, kakor zdaj pred tremi. Od začetka sem mislil, da je prva matica kako odmrila in zdaj druga jajčica ležé; ali spet po treh tednih drugoga ne najdem, ko jajčica, čebel pa čedalje manj. V vsaki celici najdem po več jajčič, celó do pet, pa poznam prav na tanko, da le eno je v kratkem zaleženo, druga pa že stara, ter posušena in zgrbančena bolj ali manj.“

Matica Dörr-ova se je bila izlegla 12. julija, tedaj o času, ko je bilo še obilno trotov v panju. Od avgusta je zalegala pridno jajčica, al živa zalega se ni nikoli izgojila. Jaz sem matico natančno preiskoval, pa bila je popolno kakor vsaka druga rodovitna in zdrava matica, nobene popačenosti nisem zapazil. Jajčnjak je bil poln jajčic večih in manjših po razni dobi razvitka. Tudi pri mnogo semenskih nitkih je bilo vse v redu.

Raztelesvalno (anatomske) preiskovanje matice nam tedaj ni prižgalo luči, po kateri bi bili zamogli spoznati vzroke nenavadne prikazni. Drugače pa je pokazalo preiskovanje jajčič. Že prvo jajčice, katero sem s povikševalno lečo opazoval, me je prepričalo, da ni gluho seme, kar navadno s tem imenom umemo, da bi mu namreč manjkalo pogoj razvijanja. Rumenjak je bil čisto navaden in zdrav, nikjer nisem najdel kaj nenavadnega, ali popačenega; nasproti pa je bil čebelni plod popolno zdrav, ter je dal spoznati notranje in unanje začetne ude. In kakoršno je bilo prvo preiskovano jajčice, taka so bile druga.

Jalovina jajčic tedaj ni bila taka, kakor navadna, ampak le videzna, ker jajčicem ni pomanjkovalo niti pogoj zivljenja, niti zmožnost razvitka; da se vendar čebelni črvič ni izgojil in izlegel, je mogla le prezgodna smrt ploda, da si iz neznanih nam vzrokov, kriva biti.

Jajčica drugih dveh matic, ktera sem kmalo po prvem primerljeji v preiskavo prejel, so bile ravno tako popolna, kakor od prve matice; povsod so imele videzno gluha jajčica popolno zdravo plodno zrno. Zanimiv je še posebno primerljeji učitelja Böttger-ja iz Wiesenburg-a. Gluha jajčica njegove matice je dal trinajstim dobrim panjem v izgojo; pa izleglo se ni nikjer nič, kakor tudi v lastnem panju jalove matice nič, da si je ta panj jajčica drugih matic prav dobro izgojil.

Z vseh teh opazovanj: mojih, Klaus-ovih in Siebold-ovih je tedaj očitno, da gluha čebelna jajčica niso prav za prav gluha v navadnem pomenu besede, ampak se le na videz kažejo, ker se iz njih ne izgoji čebelna zalega zavolj prezgodnje smrti ploda. Tedaj imata Dzierzon in Berlepš vendar le prav, ki sta zatrdovala, čeravno le naravnost brez dokazovalnih razlogov, da jalovih ali gluhih jajc matica ne leže.

To tedaj velja od jajčic navadne, videzno zdrave podobe. Da popačena jajčica nimajo potrebnih pogoj za plodni razzvitek in izgojenje, se umé samo po sebi, ter ni nenavaden primerljeji. Vendar je tudi to našega opazovanja vredno, ker od tod še le vemo, da je mnogo matic, ktere namesto navadno zdravih jajčič, popačena, nerodovitna léžejo. Od tega le en izgled.

Leta 1866 mi je poslal matico v preiskavo pivarnar g. Ulrich iz Pfundstadt-a. Bila je lepa, velika matica, da sem še malo tako lepih videl. G. Ulrich jo je bil od nekega čebelarja kupil, ki je zatrdoval, da se je matica prejšnje leto izlegla, bila oplodena in je pri njemu zdravo zalego legla. Ali pri g. Ulrichu je bila vedno nerodovitna ter ni nikakoršne zalege zalegala, tedaj jo je mogel odstraniti. Že na prvo opa-

zovanje sem se prepričal, da matica ni, kakor so druge navadne. Spodnji del jajčnjaka je bil ves drugačen, nekako rumenkast in tolst. Prve dve tretjini jajčnjaka ste bile zdrave, tedaj tudi jajčni začetki s čmrljaki navadni; zadnja tretjina pa, kakor rečeno, tolsta. Po tem takem so bile tudi jajčica z nekako tolstostjo obdana; ključni mešiček je bil ves zatemnel; namesto rumenjaka neka drobčea jedra ali zrnica, ki namesto če dalje veča, so bile čedalje manjša, podobna prav nič čebelnim jajčicem; da res, tudi enega jajčica nisem najdel z lupino in rumenjacom, kakoršna so navadno zdrava.

Nekaj zeló enakega je opazoval tudi g. Klaus pri drugi matici. Tudi on namreč pripoveduje od neke tolstne boleznosti jajčnjaka in nekih drobčeh, sirnatih zrníc, namest pravih jajčíc. Da je najdel tudi zrnica z lupino pa s popačenim, nagrbančenim rumenjacom, ki so bili podobni navadnim jajčicem, je bilo temu gotovo vzrok, da matica po tolsti boleznosti še ni bila tako močno pokvarjena, kakor g. Ulrich-ova v moji opazovalni preiskavi.

V prvem od g. Klaus-a preiskovanim primerljeju in v primerljeju g. pl. Siebold-a (glej zgoraj) so matice prava jajčica legle. So bile tudi jajčica gotovo popačena, ker se iz njih črviči niso izlegli, so bila vendar zdravim toliko podobna, da se skoraj niso dala razločiti. To je spričevalo tudi raztelesovanje matic, ker pri obeh je bil jajčnjak tako malo popačen, da je bilo komaj poznati ter se je od zdravega le malo razločil.

Da reč skončamo in odgovorimo na prašanje: Se li nahajajo pri čebelarstvu gluha jajčica in zaprtki, ali ne? ponavljamo: Po dosedajnih skušnjah je gotovo, da matice ležejo jajčica, iz katerih se zalega ne izgodí, čeravno so jajčica popolno zdrava viditi. Imenujmo jih gluha, čeravno niso gluha v pravem pomenu, kakor bi jim plodne zmožnosti manjkalo, so vendar saj v tem pomenu, da iz videzno zdravih jajčíc se črviči ne izgojijo, ker plod pred odmrje. Ker matice z videzno zdravim jajčnjacom taka gluha jajčica ležejo, in tudi na jajčicah nobene pomankljivosti ne zapazimo, moramo spoznati, da z dandanašnjimi pomočki pravega vzroka prikazni ne moremo najdi in ga tedaj nevemo. — Jajčica, ktera ležejo matice s popačenim jajčnjacom, ali sicer kakor si bodi bolehné, so tudi sama bolj ali manj popačena in toraj nezmožna razvitka. Imenovati bi jih smeli zavržke tedaj zaprtke. Da iz takih pokvarjenih jajčíc — zaprtkov — ni žive zalege, se umé se samo po sebi, ker manjka pglavitne pogoje razvijanja in življenja, plodne klice. In zadnjič je gotovo, da v sredi med videzno zdravimi (gluhimi) in očitno popačenimi (zaprtki) jajčicami je še mnogo stopenj popačenih, tedaj nerodovitnih, neizgoljivih jajčíc, toraj tudi mnogo stopenj matičnih bolehnost, zarad katerih ležejo gluha jajčica in — zaprtke, ker v naravnih rečeh ni skoka, ampak se razvijajo od stopnje do stopnje, dasiravno mi mnogokrat vzroka ne najdemo in nevemo.

Salicilna kislina.

(Sklep.)

Kdor želi mesó okusno ohraniti, naj ga po površini s salicilno kislino potrese ter jo malo v meso vriha. Za tri Kilo (5 funtov 11 $\frac{7}{16}$ lotov) zadostuje pičla kavna žličica kisline, in mesó se več tednov dobro ohrani. Preden se kuha, se mora mesó

dobro izmiti. Za mesó, ki že slabo dahne, se raztopí pol kavne žličice salicilne kisline v tri četrť litra (nekoliko čez pol bokala) vode ter se mesó noter dene in pusti kako dobro uro. Potem se dobro izmija ter kuha.

V raztopljeno kislino v ravno tej primeri (tedaj pol žličice v tri četrť litra vodé) **se denejo jajca dobro četrť ure**, potem se vzamejo iz vodé ter na zraku osuše. Ohranijo se tako okusna več mesecev.

Če se 1 gram salicilne kisline raztopí v enem litru (nekoliko čez $2\frac{3}{4}$ maseca) vodé **in vsakemu litru mleka le $\frac{1}{100}$ prilije** (tedaj zadostuje en liter za sto litrov mleka), se brez skerbi dalječ lahko pošilja ter se ni bati, da bi se mleko sesirilo. Kdor bi ne hotel vodé prilivati, lahko tudi tako naredi: Na dva litra mleka se dene salicilne kisline, kar je na ert noža (ojstri konec noža) gré, ter se malo zmeša, da se kislina raztopí. Tako mleko se 36 ur pozneje siri, kakor navadno. Naj bo tudi 18 stopinj vročine, se mleko dobro ohrani ter ne škoduje ne okusu, ne smetenjenji, tudi ne deljanji surovega masla.

Za povreto, ali v sladkorju ukuhanu sadje se raztopi salicilne kisline, kar je gré na ert noža v 40 gram. alkohola (spirita, ali močnejšega žganja) in 20 gram. glicerina (tudi neka kislina, ki se v lekarnicah dobiva). Na steklenico držéčo blizo maseca se prilije žličica te raztopljine in ukuhan sad vedno dober in okusen ostane.

K kumarcam v kisu se prilije na 5 litrov dve erti noža salicilne kisline raztopljene v 70 gram. spirita, ter se tako zavarjejo, da po površini ne plesnijo. Tako se ohranjuje tudi sočivje n. pr. fízol v kisu.

V surovo maslo zmleto in vribano zrnice salicilne kisline, ali tudi le po površini potreseno varuje, da ne postane žaltovo. Tako se obvarje tudi maščoba, klobase, olje i. t. d. spridenja po žaltovini.

Po zatrdovanji prof. Kolbe-a se obvarvajo plesnobe s prav malimi drobci salicilne kisline tudi reči, ki so plesnobi naj bolj podvržene, kakor je lim, gumi, tinta i. dr. **Da celó pitna voda se ohrani več mesecev**, če se njeni lastni teži pridene $\frac{1}{20.000}$ salicilne kisline (t. j. 1 gram na 12 bokalov vodé) in če se veha in čep ovijeta s pavolo, ki je bila z raztopljeno salicilno kislino nasitena. Tudi posoda, ki se sicer ne da z lepim osnažiti, n. pr. kablice za molžo se dajo popolno pomiti, če se pomivajo z vodo, v kateri je bilo nekaj salicilne kisline raztopljene.

In konečno — **da v „čebeli našega ljubega čebelarstva ne pozabimo** — je salicilna kislina za čebelarja naj večé važnosti, ker z njo se ozdravlja naj hujša bolezen čebel, gnjila zalega. Vzame se v kako posodico nekoliko salicilne raztopljene kisline ter se gnjila in sumljiva zalega sat za satom s ščetinastim šopkom pomaže. Pomaže naj se tudi vse, kar je bilo z gnjilo zalego v dotiki n. pr. izletnica, žrelíce i. t. d. Kakor neki čebelar iz lastne skušnje zatrduje (glej list 7. l. 1875 stran 51), je potem konec vse bolezní in panji postanejo lahko, kakor drugi vedno zdravi, čebelni in dobri. Kaj več bodo učile poznejše in natančnije poskušnje.

S tem končamo obravnavo od salicilne kisline in njene koristi sploh in v posebnih primerljajih. Ne moremo zatrdovati, je li vse navedeno gotovo, ali ne, ampak hotli smo stem člankom naše ude in sploh čitatelje opozorvati na novo iznajdbo, o kateri se zdaj po časopisih in knjigah mnogo pisari. Oponavljamo tú naš prvi izrek: Naj se vse to, kar se od salicilne kisline zatrduje, tudi kot resnično potrdi, nam postane salicilna kislina pravi dar božji in lahak, priročén pomoček v toliko nadležnih primerljajih plesnjenja in gnjijanja.

Le pomislimo kolika dobrota bi bila salicilne kislina za zdravnike, bolnike in ranjene! Kolika dobrota bi bila, ko bi se z njeno pomočjo po deželi in od mest oddaljenih krajih dalo meso celi teden okusno ohraniti; ali ko bi se tudi o poletnem času dalo meso usušiti, ko zdaj, n. pr. pri kaki nesreči, konec vzame! Kolika dobrota, ko bi se dalo res toliko mnogih reči po salicilni kislini ohraniti, da bi se ne spridile, ali sicer dalje časa za živež dale okusne ohraniti! Kolika dobrota, ko bi se mi čebelarji po tako lahkem načinu na enkrat iznebili toliko škodljive gnjile zalege! Koliko drugih reči bi se dalo tudi v daljne kraje pošiljati, ko zdaj ali v nič gredó, ali se le z velikim trudom in stroški po svetu pošiljajo! Res pravo prekucijo, pa — zdravo in dobrotno — bo napravila salicilna kislina pri mnogih rečeh, če se vse to vresniči, kar ze zdaj od nje zatrduje. Zato naj bi možje, ki imajo priliko in zmožnost, pridno poskušali in opazovali; ker le tako pridemo do gotovosti: bo nam li salicilna kislina res in v kterih rečeh dober pomoček, ali so navedeni izgledi le znabiti srečni primerljeji in neutrujene poskušnje opazovalnih naravoslovcev.

Prosimo, naj se blagovoli nam o raznih skušnjah o svojem času poročati, ker reč je vredna, da o nji kaj gotovega izvemo.

Za kratek čas in poduk.

O poletnem času imamo zraven stanovnega posla s svojimi čebelami opraviti ter mnogokrat le toliko časa, da komaj tisti članek preberemo, kateri nas ravno naj bolj zanimiva. O zimskem času se nam pa kaka kratkočasnica prav prileže; tako tudi kaka povestica, ktera ravno ni v trdi zvezi z našim čebelarstvom. Neko tako nam pripoveduje gosp. Oton Bank v Draždanskem časopisu z naslovom: „Prijetnost afrikankega potovanja“. Prebravši bomo take prijetnosti drugim radi prepustili, naše pohlevne Slovenske čebele pa še bolj veseli. Pa čujmo potujočega pisatelja:

V Afriki je evropejskemu potniku vse sovražno: Podnebje, vreme, živali, ljudje. Znabiti je malokomu znano, kako sovražne so človeku Afrikanke čebele in osé, nadležnim mušicam in komarjem (moskitos) so vredne tovaršice in sestrice. Da zamorejo pa celó potovanje in vožnjo po Nilu zadrževati in vstaviti, smo še le v novejših časih zvedeli. Potnik Du Chaillu je še le v Afriki spoznal neko mu pred neznano pleme malih osí, ktere navadno delajo svoja gnjezda iz gline ter jih naj rajše obešajo na koncih vej po obrežji rek in drugih vodá. Zamorci se bojijo teh osí bolj kakor divjih zveri, le težko jih kdo pregovori, da bi vozili in delali po takih nevarnih krajih. Naj se čoln v tako vejo zadene ter ose v njih pokojnem gnjezdu moti, priderejo kakor roj iz gnjezda ter napadejo z besno zlobo ljudi in živali. Nagim zamorcem ne kaže družega, kakor v vodo poskakat, pa še tú jih divje ose ne zapustijo. Du Chaillu, ki je mogel večkrat take zavratne napade prestati, se je navadno v koce zavijal ter mirno ležal, dokler je preganjanje trpelo. Pik teh osí je zeló strupen, po dva, tudi tri dni muči napadenega. Enako pripoveduje znani potnik Levingstone, da je na svojem potovanji po južni Afriki mogel prestati mnogo takih napadov.

Al to so vendar osé, ki niso bile nikoli naše prijateljice in ljubljence! Da pa tudi naše nedolžne čebelice zamorejo enake morilne namene imeti in izpeljevati, izvemo še le od afrikankega potnika Schweinfurtha. Potoval je z nekim nubiskim kúpcem po beli Reki. Išlo je za njimi večer med izredno

„Ko pridemo, sam pripoveduje, do vasi Šilukov Kaka, kjer se reka na drugo stran zavije in je nam še nasprotni veter vožnjo oviral, smo mogli ljudi naprositi, da so nam barko vlekli. Po visoki travi na obalih reke so gnjezdile čebele, in se vé, da jih je verv, ki se je po travi vlekla, marsikje dražila. Naj bi bila ena ali druga koga picila, bi ne bilo nič posebnega, bi se gotovo tudi v Evropi zgodilo. Al tú se je naj pred roj kakor oblak v zrak vzdignil in potem besno vse napadel, kar je bilo živega. Ljudje so brž v vodo poskakali ter si prizadevali na barko priti; al čebele so jih tudi do tú preganjale. Vsled tega je postalo na barki tekanje, vpitje, preklinovanje, z besedo podoba popolne zmešnjave, vse je bilo kakor brez glavé in in zavednosti.

„Jaz v svoji izbici sem ravno vravnaval nabrane rastline in cvetlice. Ko čujem tekanje in šum, sem sumil, da je navadna razujzdana razposajenost brodniskega ljudstva, ter delam naprej nič hudega mislé. Ker vriša in ropota le ni bilo konca ne kraja, pogledam kaj je ter prašam tega in unega, ali odgovora ne dobim, vse je bilo noro. „Čebele! Čebele!“ vendar nekdo zaupije. Jaz hočem brž pipo nažgati, ali — prazno prizadevanje! Celi roj okoli mene, skelečih pikov na stotine po glavi, rokah in kjer je bilo do kože priti. Obraz z ruto pokrivam ter maham okoli sebe, ali čebele so toliko bezniše — na vsakem lasu jo čebela sedela in pikala. Psa skočita spod postelje ter mi kot stekla mnogo reči prevrneta. Komaj še pri zavedi, skočim v vodo ter si prizadevam k kraju priti in dalječ proč bežati. Pa tu me zgrabijo štirji možaki ter po sili v barko spravijo; vedeli so namreč, takih primerljejev navajani, da je beg zastoj. Hladna kopel mi je vendar toliko pomagala, da sem saj pri zavedi bil, ter se počasu trebil nesnage in žel. Moji ljudje so enega psa vendar rešili ter ga v izbico potisnili in v ruhe zavili; drugi, lep afrikanec iz Kartuma, se mi je zgubil. Tudi jaz sam v ruhe zavil sem tri ure nepremakljivo čepel, čebele so vedno okoli glave šumele ter mi še marsikteri pik skozi ruhe navrgle. Kakor popred zmešnjáva, takó je bila zdaj tihota na barki velika, ker vsak je po svoji moči to delal, kakor jaz. Nekaj srčnejših pa je prilezlo do obrežja ter suho travo in bičevje zažgalo. Zarad dima so nas čebele sčasoma popustile in pokoj se je spet povrnil. Naj bi bili to storili precej od začetka, bi nam bila osoda dokaj bolj mila; ali o nepričakanem primerljeju smo bili vsi glave (zavest) zgubili.

„Zdaj nam je bilo še le mogoče škodo in nasledke pregledovati. Vzamem ranocelske kleščice ter si iz obraza pred srkalom želá trebim. Take rane so bile kmalo zdrave; ali po laseh in še marsikje je bilo nemogoče vsa želá najdi, tu pa se je napravilo ravno toliko malih ules, kolikor želov je v koži tičalo, ki so bili dva dni silno boleči. Moj pes je bil grozno zdelan, posebno po glavi, le sčasoma je okreval. Taka nesloga se malo kterikrat pripeti, kakor se je bila nam. Zanimivo je le, da tisti dan se je vsim 16 barkam (kolikor jih je za nami jadralo) na na ravno temu mestu ravno tako godilo. Kakošna zmešnjáva je mogla še le na vojaških barkah biti, kjer je bilo na barki po 50 do 80 oboroženih mož natlačenih! Na večer sem vzel nekoliko kinina ter sem drugi dan še precej pokrepčan vstal; marsikteri naših pa so bili jako zdelani ter so mogli hudo vročico prestati. Da se ni meni tako godilo, sem pripisoval neprostovoljni soparo-kopeli, ktero sem mogel v mokri obleki o vročini afrikanskega podnebjá v ruhe zaviti več ur prestajati. Na neki vojaški barki sta mogla zarad premnogih pikov dva vojaka celó umreti. Večkrat sem potem rekel, da bi dobro oborožen rajši imel opraviti z de-

setimi bivoli in še dvema levama zraven, kakor na tak nesrečin roj strupenih afrikanških čebel zadeti. Teh misel so bili vsi drugi tovariši in potniki.“

Male poskušnje.

Ker smo ravno o salicilni kislini mnogo spisov čitali in o njeni rabi in do- broti v naši „Čebeli“ nekaj priobčili, smo hotli tudi brz nekoliko poskusiti ter se od resničnosti rečenega prepričati. Naj priobčimo kot začetik poskušenj precej v današnjem listu, kar smo skusili. Znano je, kako črnilo, tinta rada plesnija. Imeli smo je v dveh steklenicah: v prvi „Allizarin-Tinte“, v drugi „Galläpfel-Tinte“, v obeh s plesnivim površjem. Pretočimo toraj črnilo skozi prt ter ga denemo v druge steklenice. Ker je bila tinta v prvi steklenici zelo gosta, prilijemo saj peti del vode ter denemo v vsako steklenico dve kaplji v vinskem cvetu razkrojene sali- cilne kisline. Radovedno hodimo gledat, kaki učinek bomo imeli. In glej preteklo je štiri tedne, pa nobenega znamenja plesnjenja! Pred pa, če smo tudi plesnivo odejo iz površine potegnili, se je v štirinajstih dnevih gotovo druga naredila. Smo rado- vedni, kako bo zanaprej.

Drugo smo skusili z mesom. Dejali smo košček mesá na toplo ter ga nekaj dni pustili, da je že precej hudo dišalo. Potem odrežemo polovico proč, ostalo po- lovico pa denemo v salicilno kislino. Vzeli smo namreč komaj za četrť kavne žli- čice zledenene salicilne kisline, jo raztopili v maselcu vode in v to vodo mesó dejali, ter ga noter pustili kake tri ure. Mesó se je potem v drugi vodi zmilo — prva je bila silno kalna, — in že surovo ni imelo nobenega duha. Zmili smo pred od- rezani smrdljivi košček, kakor po navadi ter dejali vsakega posebej kuhat. Juha in mesó, ki je bilo s salicilno kislino zdravljeno, je bilo oboje okusno; mesó, ki je bilo le z navadno vodo spirano, je slabo dišalo surovo in kuhano; tudi juha od tega poslednjega koščeka je bila, kakor vselej od tekega mesá, zelo neokusna.

Potem takem tedaj reč ni takó prazna. Res je treba več skušenj, preden je reč dognana in gotova, ker ena lastovka ne dela spomladi; k temu smo pa ravno hotli s člankom od „salicilne kisline“ naše ude nagniti, kateri imajo priliko in ve- selje za tako reč.

Razno.

Salicilna kislina se dobiva v lekarnici g. Jož. Svoboda pri „zlatem orlu“, tik železnega mosta v Ljubljani in sicer raztopljena v vinskem cvetu lot po 20 kr., zledenena ali kristalizirana pa lot po 80 kr.

Dalje se v imenovani lekarni dobivajo tudi druga salicilna zdravila, zlasti:

1. Salicilna voda za izplakovanje ust pri grlobolu (difteritis).
2. Salicilna voda za umivanja zoper kožne izpušaje.
3. Salicilni prah za snaženje zob.
4. Salicilna štupa zoper neprijetno potenje nóg.

Nemška knjiga o čebelarstvu: Illustrierter-Bienenzuchtbetrieb g. bar. Rothschild-a s 400 podobami se dobiva pri izdajatelju (P. Pösendorf) mehko ve-

zana po 2 gld. 20 kr., trdo vezana po po 2 gld. 40 kr. Kdor pošlje gotov denar, ali pa po nakaznici, dobi knjigo po pošti brez dalnih poštnih stroškov.

Druga nemška knjiga o čebelarstvu je ravno kar na svetlo prišla in sicer Dr. Pollmanns': Honigbiene und ihre Zucht (230 strani 155 podobami, Berlin pri Schotte & Voigt).

Pisatelj navodi v prvem delu zgodovino čebelarstva. V drugem znanstvenem delu govori od matice, trotov in čebel; od njih posla, raznih plemen in izvržkov. Popisuje notranje in unanje ude čebelne; potrebno hrano, pripravljanja satovja in voska, vrednost raznih plemen ter tudi on hvali in priporoča Kranjsko čebelo. V tretjem dejanskem delu najdemo popis raznih čebelnjakov, panjev in drugega čebelarskega orodja in še marsikaj o medu in vosku.

Pisatelj je znan naj izvrstniši čebelar, tedaj nam knjige ni treba dalje priporočevati.

Naj uvrstimo tú še Kacinov panj. Marsikje po Tominskem, po Krasu in ne vemo kje še so imeli že pred premakljive satnike. Panj namreč je bolj ali manj dolg in širok, kakor pri nas na Kranjskem; ravno čez sredo deli ga udelana letvica ali laštica v dva enaka dela, in nanjo se opirajo satniki prvega in zadnjega oddela. Satnikov je kakih sedem, ali osem po širokosti panja, tedaj obojega oddela štirinajst, ali šestnajst; dolgi so po dolgosti panja kakih trinajst palcev ali tudi kaj daljši. Tak je bil panj, ktereга smo naj prvo tam videli. Znan čebelar (zarad mnogih dopisov iz Tominskega) A. Kacin je ta stari panj tako predelal, da se oba dela in vsak za-se z vsemi satniki lahko vun vzameta. V stranice je namreč izdolbel mali žlebič, naredil podolgovata štirivogelnika in na vsak štirivogelnik osem satnikov obesil. Želi čebelar panj deliti, potegne sprednji, ali zadnji štirivogelnik z osmimi satniki iz panja in ga dene v kateri panj hoče.

Misel je dobra in kaže, da A. Kacin ni vsakdanji in navaden, ampak res umen čebelar; opomnimo le toliko, da v dejanskem življenji in delovanji je marsikaj drugače in ne tako lahko, kakor si mislimo. Tak panj bi bil res kaj pripraven za delanje umetnih rojev, da bi le čebele ne bile tako sitne, da bi vsake luknjice in špranjice ne zalepile. Ta navada čebelna pa nemara bo zadržek, da se čebelarji panja ne bodo tako hitro poprijeli. Bomo vedeli, kaj nas bo skušnja učila.

Čebelni pregledi v podobah E. Lacher-ja na Dunaju (Wien, VII. Bezirk, Bernhardgasse 16). Tri table (tableaux). Vsaka tabla sama je po 5 gld., nategnjena na platno pa po 6 gld. 50 kr.

Ravno o sklepu lista nam je došlo zelo neprijetno naznanilo, da se je naš predsednik visoko blagorodni gospod baron Rothsčütz predsedništvu Kranjskega čebelarskega društva odpovedal.

Kaj več v prihodnjim listu, ki bo izšel pred prazniki.

Č. g. K. Č. v M.: Na Vaše prašanje imate odgovor zgoraj. Kaj več pismeno.

Č. g. Fr. V., župn. v St.: Ne zamerite; okoljšin nismo vedeli, ker pred razpošiljanja nismo oskrbovali. Za g. uč. A. smo zdaj doposlali, znabiti tudi Vam kaj manjka?